

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendő a közléseket az előfizetési díjak nyiteltérrel és hirdetésekkel.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fil.

Hirdetések elfogadhatnák:

Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelk A. «Altalános Tudósító» hirdetési osztálya Budapest.

Nyitlter petitsora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye.

Nincs lélekemelőbb látvány, mint midőn egy nemzet a valódi érdem méltányolása végett gyűl össze, hogy a közérzület sugallatától ösztönözötten nagyjai emlékeztelnek áldozatára. Egy ilyen nemzet, melynek kebelében még él a kegyelet s hála a magasztos érzelmek, legyen bármily nyomasztó viszonyok között, még nincs, nem lehet elveszve; sőt egy szebb és boldogabb jövőnek biztosítékát hordja magában.

Hogy népünk mindig megőrző romlatlan szívében a magasztos érzelmeket s történelmünk nagyjait mindenkor megbecsülte róla le legnagyobb kegyeletét minden alkalommal az ő nagyjainak, az ő érdemeiknek: tanúságot tesznek róla azok az ünnepélyek, melyeket az ő emlékeztelüknek a múltban rendeztünk s bizonyítja a mai nap is, a mikor összegyűltünk, hogy Deák Ferencz magasztos szellemének hódoljunk.

Egy nemzetnek sincs annyira szüksége, hogy a múltak eseményeit emlékeztelében

* Elmondotta Zrinyi Károly tanár, az áll. tan. képző intézeti Deák-ünnepélyen, okt. 17.

fölrésszítse, mint a magyarnak. Mert egy nemzet sincs annyira ráutalva a saját maga erejére, mint éppen a magyar; a történelem tanulságai a fegyverek, melyekkel a támadások ellen védekezünk: a nemzet nagyjai azok az apostolok, kik számunkra azokat a fegyvereket kovácsolják.

S ezért nemzeti kötelesség ez az ünnepelés s nem léha ünnepieskedés; mert az ő érdemük, hogy még él nemzet e hazán, s hogy annyi viszály s balszerencse közt nem volt képes elsöpörni minket a szomszéd népek gyűlölete, a föltornyosuló nemzeti szerencsétlenségek végtelen sorozata.

Deák Ferencznek a működése is ily kiemelkedő mozzanata a magyar nemzet történetének. S igaza van a kulluszminiszter urnak, mikor örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy a figyelmet a nemzeti közélet eme szellemóriására irányozza; mert önzetlen jellemével, lelkenek nagyságával és szavának meggyőző erejével meg a legnagyobbak közül is kiválva méltán kiérdemelte azt a rajongó tisztelget, melylyel nemzete környékelte s melyből kifolyólag már életében a »haza bölcse« nevével tüntette ki.

Valóban a haza bölcse volt ő, kiben »tántoríthatatlan királyhűséggel a hazának és szabadságnak tiszta szeretete párosul, ki a nemzeti igazából egy szemernyit le nem ad, de józan bölcseséggel tüzi ki nemzete elé a czélokat.«

Ilyen férfira volt szüksége a hazának a múlt század első felében s azon túl is

egy darab ideig. Abban a nagy tespedtségben, mely a nemzet minden rétegét a század kezdetén elfogja; mely anyagilag az országot a tönk szélére juttatja; a közszabadságot gyökerében megtámadja s a magyarságot nemzeti jellegéből majdnem teljesen kiforgatja; az ő közreműködése nélkül a reformkorszak csodákat nem művelhetett volna. Egyedül az ő föltétele mozdította elő azokat a törekvéseket, melyeket Széchenyi István gróf, a nagy reformátor zászlajára irt.

Az 1832-től 1843-ig megszületett nagyszerű törvényalkotások az ő lángelképéről, mely emberszeretetről s mérhetetlen honzszeretetről tesznek tanúságot. Az ő országgyűlési tevékenységének az érdeme, hogy urberi kötelezettségei alól már a 30-as években válthatja meg magát a jobbágy; hogy birtokokat nem nemes is vásárolhat s viselhet hivatalt; hogy a vallásfelekezetek egyenjogúsága egy hatalmas lépéssel előre haladt; s hogy a magyar nyelvet a volt latin helyébe hivatalos nyelvévé tették a törvényhozás; közigazgatás, igazságszolgáltatás s tanítás terén.

Pedig, hogy nem kis munka volt ez, csak az látja be, a ki tudja, hogy mily óriási súlylyal nehezedett akkor a reakció ölotomterbe a nemzeti élet minden egyes megnyilvánulására s hogy mekkora bizalmatlansággal viseltetett az akkori kormány minden legparányibb oly nemzeti törekvés iránt, mely akár a legcsekélyebb anyagi jólét fokozására, akár az alkotmány, a szá-

TÁRCZA.

Költevények prózában.

Irtja: Targyev Iván.

1. Hej! mikor a piros rózsák nyíltak! . . .

Valahol, valamikor réges-régen olvastam egy kis költeményt. Már ellilant emlékezetemből az egész csak első sorát őriztem meg mostanáig:

»Hej, mikor a piros rózsák nyíltak . . .

Tél van; Jégvirágok letek be ablakom tábláit; sőtét szobámban csak egy gyertya ég. Főlk gondolkozza, egy kuczkóban megvonultan, fejében pedig minduntalan fel felelendül:

Hej, mikor a piros rózsák nyílnak! . . .

És ott látom magamat a külvárosi házikó alacsony ablakai előtt. A nyári alkonyat csendesen sötétedik bele a harmatos éjszakába, a levegő rezeda- és hársillat telíti; az ablakon, fejtét félrehajtva, kö: ököl egy leányka és szólanul mered az égbe, mintha várna az első csillagok megjelenését. Milyen nyíltsággal ragyognak eleven szemei, milyen meghatóan ártatlanok félig nyílt

ajkai, milyen csendes nyugalommal hullámkodik fiatalos keble, milyen szűzies lágyan ifjú arca vonásai! Nem merek szólni hozzá, pedig ugy szeretem, ugy dobog a szívem!

Hej, mikor a piros rózsák nyíltak! . . .

Szobámban mind nagyobb lesz a sötétség; a gyertya seregeg, lengő árnyékok futnak végig az alacsony mennyezeten, a fagy nyikorog és dühöng odakinn, s újra megszólal a buszszógó dal:

Hej, mikor a piros rózsák nyíltak! . . .

Uj alakok jelennek meg . . . Felhangzik az eleven falusi élet vidám zaja. Két aranyzóke fej bujik össze s néz fel rám ragyogó szemével; piros arcuk remeg a visszafojtott nevetéstől; két kéz barátságosan összefonódik . . . benn, a barátságos szoba mélyén a régi zongora hangjainál vidagdnak s a friss Lanner-keringő hangjai nem nyomják el a jó öreg szamovár bugását . . .

Hej, mikor a piros rózsák nyíltak! . . .

A gyertya hirtelen kialszik; a szoba elsötétül . . . Ki köhécsel itt olyan rekedten, olyan tompán. Öreg kutyám, egyedül társam összerázóködik s lábaimhoz kuporodik . . . Fázom . . . Hideg van . . . Azok már rég nyugosznak . . . nyugosznak . . .

Hej, mikor a piros rózsák nyíltak! . . .

2. A szikla.

Láttatok már a vén, szürke tengerparti sziklát, a mint — az ár idején — vidáman ragyogó napfényben minden oldalról verdesik a nyugtalan hullámok, verdesik, játszadoznak körülötte s hizelelve simulnak hozzá; a mint mosogatók mohos fejét a fényes habok laza gyöngyszemei?

A szikla szilárdan, változatlan szürkességében mered; csak itt-ott vannak sötét feletlenül élénkebb szinifoltok. Ezek a színek voltak tanúi az óségi kornak, a melyben az olvadt gránit még csak kezdetét megszilárdulni és az egész forró tömeget előntötte az élnék tüziszn. Az én szívetem is így özlönlötték körül még nemrég minden oldalról ifjú asszonylelkek; érintésüktől izzóvá lett és előntött rajta a most már csak itt-ott eltűnődezett élnék színű pir; megannyi nyoma a hajdani tüznek.

A habok rég visszavonultak, de az élnék szinifoltok még megvannak, ha dühöng is felette a metsző szélvihar.

3 Kétféle gazdagság.

Valahányszor magasztalni halom Rothschild nagylelkűségét, ki rengeteg jövedelméből ezeket költ gyermekek nevelésére, szegény betegek gyó-

Ferencz József keserűvíz az egyedüli elismert kellemes ízű természetes hashajtószer. 860 21-27

badtság vagy a magyarság megerősítésére irányult, mert elsőbbségi gazdasági különválasztást magyarozták ki, az útbővítiaktól meg azt a köteleket feltették, mely az országot a dinasztiahoz fűzte.

Csak a ki ezt tudja, magyarozhatja meg magának azt a tekintélyt, melylyel Deák úgy fel mint lefelé dicsekedett s értheti meg, hogy daczára az erőszaknak, melyet a reformezmek megtörésére a főispánok, utóbb a kormánybiztosok révén a vármegyék ellen alkalmaztak, a felszabadult ellenzék mégis fényes győzelmet aratott s lépésről-lépésre valóította meg gazdaságos eszméit, melyeket a gyilkos vámrendszer, az elszaporodó államadóság, a rendőri nyomás, a pénzügyi, gazdasági s alkotmányos válság ellensúlyozására a haza és magyarság javára keresztülvinni akart.

Mindenki tudta, hogy e nagy eredmények Deáknak köszönhetőek. Az ő éles elméje jelölte meg az utat, melyet az ellenzék oly sikerrel követett; ő lelkesítette veszélyes percekben a csüggedőket s ő mérsékelt a hevesebb véreket, hogy a siker által valamely megfontolatlan lépésre magukat ne ragadtassák. S az ellenzék céltudatosan tartott ki kitűzött programja mellett; abból se ígéretekre, se fenyegetésekre nem engedett semmit.

De minél nagyobb volt az öröm az országgyűlés vívmányai fölött, annál nagyobb volt az elkeseredés a bécsi kormánynál. Mig idehaza örömmámornak engedte magát mindenki, Bécsben tervekkel kovácsoltak az ellenzék megbuktatására. S ha a szabadelvű eszméket kiítani nem is tudták de óriási veszteségek révén s hazug jelszavakkal többek között Deákot mégis kibuktatták az országgyűlésből.

Deák távolléte az országgyűlésről nagy veszteség volt az egész hazára nézve. Vele kimaradt a vezér, ki bölcsességével irányította volna az ellenzék küzdelmét, s így a negyvenes évek országgyűlései nem is voltak oly eredményesek és sikeresek, mint az előbbi tizedben, mert sokszor az ellenzék

gyítására, nagyon dicsérem őt és meg vagyok hatva. De minden dicsérés és meghatótság mellett akaratlanul is eszembe jut a szegény parasztcsalád, a mely roskadt viskójába még befogadta egy kis árva rokonát.

— Vegyük magunkhoz a kis árva Katit, — szólt az anyuk — igaz, hogy rá megy utolsó garasunk is és sőt se birunk venni a leveshez.

— Hát akkor majd sőtalanul fogjuk enni, — felelt a paraszt.

Milyen messze elmarad Rotschild ezek mögött.

4. A megelégedett ifju:

A székvaros egyik utcáján vigan ugrálva fut végig egy ifju. Mozdulatai fürgék, vidámak; szeme ragyog, barátságos pir ónti el ragyogó ábrázatát. . . . Az egész ember az elégedettség és boldogság maga.

Ugyan mi érthette őt? Valami nagy örökséget hagytak rá? Fényes hivatalt kapott? Vagy talán szerelmi találkára siet? Avagy egyszerűen jól beregelizett és az egészség tudata, a jóllakottság érzete ujjong erős tagjaiban? Vagy talán csak nem akasztották nyakába nyolcezredű csillogó keresztet, óh Sanisló, lengyelek királya? Nem bizony.

Hanem kieszelt valami rágalmat egyik ismerőséről és sikerült is szerencsésen széthordania mindenfelé, sőt éppen az imént hallotta egy ismerősétől ugyanazt a pletykát ugyanarra úgy, hogy már maga is kezdi hinni az egészt!

Ó milyen elégedett, sőt milyen derék ember ebben a perczben ez a kedves, sokat ígérő ifju!

maga rontotta el nyert ügyét tulzásai s heveskedései által.

De a 47-iki országgyűlésen ismét ott találjuk Deákot a sorompók között. Annak a nagyszerű átalakulásnak a küszöbén, a mikor romba dőlnek a válaszfalak a nemzet rétegei között s a jogegyenlőség alapján főlépül a szabad s független Magyarország: ott látjuk ismét Deákot a küzdők sorában. S ha valaha, úgy most volt szükség Deáknak bölcs belátására, s higgadt mérsékletére. Az ő tanácsára alakították meg azonnal a felelős parlamentáris kormányt s hozták meg néhány nap alatt azokat a törvényeket, melyeken a modern Magyarországnak emelkednie kellett. Azaz emelkednie kellett volna, mert mint a könnyű pelyhet, úgy fújták el az engedményeket, melyeket adtak, s semmisítették meg a törvényeket, melyeket szentesítettek s a független Magyarország csak volt: 1849. április 14-én önállóságától megfosztva egy császári patenssel szépen beleillesztették az osztrák melléktartományok koszorujába.

Az erre kitört szabadságharc lezajlása után, melynél fenségesebbet, dicsőségesebbet a magyarság függetlenségéért még nem vi-volt, keserves napok következtek a leigázott magyar nemzetre. Az országot meghódított tartományok nyilvánították; minden jogaitól megfosztották; negyfelét szakították s a megyék és magyar hatóságok eltörlésével osztrák törvények alá helyezték. Alig volt az országban család, melynek ne lett volna gyászolni valója; mert ezrével tömtek meg a tömlöczöket a legliszteltebb polgárokkal s vitték százával vesztőhelyre a haza legjobbjait!

S ebben a szomorú korszakban, a mikor a legerheesebb napok gyaasz borult a tetipot nemzetre, csak egy ember volt, kihez az önkény nem mert nyulni s ez Deák Ferencz volt; csak egy ember volt, aki hitét nem adta föl, aki bizott a föltámadásban, az megint Deák volt. A míg a nemzet kapkodott, egyrésze valamely külfalomszóló várván segélyt, másrésze meg összeesküvésekhez folyamodott, addig Deák az ő megtörhetetlen nyugalomával várta a pillanatot, melyet nemzete megmentésére a legalkalmasabbnak gondolt.

S jöttek egymásután a fejszecsapások, melyek az abszolút Ausztriának erőszakosan összetakolt épületét egymásután alapjában megrecsegtették. S minden ilyen szélroham után közeledtek a lájdmában elmúlt nemzethez egy-egy engedménnyel, melyek azonban ki nem elégíthették. »Várni kell« adta ki a jelszót Deák s a Schmerling kormánytál a felajánlott Reichsztrába nem ment be a nemzet.

Csak az 1861-iki esztendő hozott egy kis derűt az ország egére, amikor az októberben kiadott diploma alapján kísérletképen az országgyűlést összehívták; de melyet az országgyűlés nem ara használt föl, hogy a birodalmi tanácsba való bevonulást kimondja, hanem a Deák által szerkesztett föliratot fogadta el s terjesztette föl a királyhoz, melyben a törvénytelen állapotok ellen tiltakozott s az 1848-iki törvények visszaállítását követelte. S így ez a derű is csak pillanatnyi fölvilágása volt a csalfa reménynek, utána megint csak úgy sötétedett be, mint annakelőtte: mert az udvar nem akarta belátni, hogy engednie kell; felelet gyanánt felosztatta tehát újból az országgyűlést; de a szétszórt képviselők abban a tudatlan távozta otthonjukba, hogy az állapotok már nem tarthatnak sokáig

Hiába volt a Páffy-léle rendszer, az abszolútizmusnak meg voltak számlálva a napjai. S a mikor már Ausztriában is tarthatatlan volt a helyzet, megragadta a pillanatot Deák s 1865-ben megirt hűsvéti cikkjében megépítette az aranyhidat az uralkodó részére azzal, hogy mint egyéb sérelmei alkalmával, úgy most is egyedül uralkodója igazságszeretetéül várja megcsorbitott jogainak helyreállítását a nemzet.

Soha irott betűnek nem volt akkora hatása, mint ennek az újságízknek. Mintha lidércnyomás alól szabadultak volna föl általa innen is, túl is a kedélyek! Első következménye az országgyűlés összehívása volt, melyen maga a király, nejevel, Erzsébettel is megjelent. De ez az országgyűlés nem kábitotta el, mert mint előbb, úgy most is a jogfolytonosságot követelték; vagyis az ország összes alkotmányos törvényeinek elismerését, tehát az 1848-iki törvények visszaállítását.

Már-már szakadásra került a dolog, a mikor 59 után a 66-iki események halálos csapást mértek az »összbirodalom« omladozó alkotmányára. A szerencsétlen kimenetelű königrázi ütközet után a bécsi kormány is engedékenyebb lett. Keresték Deák jóakarát s kérték tanácsát a kibontakozáshoz.

S ebben a válságos időben mutatkozott be Deák magyar lovagiassága valódi nagyságában, férfias jelleme igazi fenségsében. A szerencsétlenséget, mely a királyi házat érte, nem akarta kizákmányolni. Bár hasznára fordíthatta volna nemzetének, a hogy sokan sürgették is, de nem tette; hanem a mint mil törvényeinken alapuló követelést állított föl a hadjárat előtt, azon megállott ezután is, s ez által nyerte meg a korona felélen bizalmát és ezen bizalom tette lehetővé a 67-es kiegyezést.

A kiegyezés legfőbb érdeme Deák Ferencz. Nemcsak azért, mert ő találta meg a módot, hogy a nehéz viszonyok közepette a kielésített sérelmek király és nemzet között elsimuljanak, de hogy a monarchia két állama között oly türethető törvényes kapcsolás létesíttessen, melyen a magyar állam függetlenségének biztosítása mellett a nem egy esetben összeütközésbe került érdekellentétek is kiegyenlíttessenek. A 67-es közös ügyekben keretel alkotott, melyen belül az egy dinasztia alatt álló monarchia biztos s tekintélyes lámaszt nyújtson az uralkodó háznak, de másfelől egésszesség, szilárd alapot teremtsen egy, a magyarságban befelé egységes, erejében kifelé imponáló független, önálló, szabad Magyarország kialakulásának. Az elsőben lovagias királyhűsége vezetete, utóbbiban: hajthatatlan, izzó hazaszeretete, mely minden ténykedésében világító oszlopa volt.

Az akkori viszonyok között tanusított bölcs mérséklete s törhetetlen szilárdsága megmentette a trónnak is, a hazának is viharlól hányattot hajóját; azóta a nemzet s a sor, hogy okos munkálkodásával s fajbűszkegetéssel áthatott hazaszeretettel párosult kitartásával törtesen a törvény keretében és joga alapján a cél felé, mely Deák előtt is lebegett: a nemcsak politikailag, de nyelvében is egységes magyar állam kiépítése felé.

De a Deák által megvetett alapon csak akkor fogunk tudni tovább építeni, kedves tanulóifjuság, ha a Deák vértete a mi vértetünk is lesz; ha a nemzet jogait feltékenyen megjuk, miként ő tette.

Azért kövessük példáját »kötélseglu-

K Ü L Ö N F É L É K.

dás, komoly munka, férfias kitartás, megfontolás, törhetetlen jellem, jogtiszelet, lobogó bazaszeretlet, önzellenség tekintetében; pánczélozzuk fel magunkat, hogy erősíthesünk másokat is, hogy így — erőssé léve az egész nemzetet: Isten segítségével soha se jusson többé az ország oly súlyos helyzetbe, mint a milynből Deák Ferencz bölcsesége 1867-ben kiszabadította!

Nyílt levél a „Muraköz“ szerkesztőségéhez.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Felkérem, hogy a magyar nyelvben jeleskedő muraközi és vendvidéki tanítók és tanulók 1901/1902. tanévi, most már tizenhetedik megjutalmazásáról szóló beszámolósomat, becses lapjában közzétenni sziveskedjék.

Ezen tizenhetedik megjutalmazásra a következő, társadalmi uton begyűlt összegek állottak rendelkezésemre:

I. Zalavármegye törvényhatósági bizottságának adománya	600 K.
II. Zalavármegye nemesi pénztárának választmányától	240 „
Összesen:	840 K.

Az I.) alattiból megjutalmaztattak:

Tóth Sándorné perlaki állami iskolai tanítónő	60 K.
Balogh Ferencz II. hegykerületi áll. isk. tanító	60 „
Biro Mária alsódomborui községi isk. tanítónő	60 „
Róza Károly mellinczi állami iskolai tanító	60 „
Sráy Ferencz drávavásárhelyi áll. isk. tanító	60 „
Herboli Alajos muravidéki r. k. iskolai tanító	60 „
A stridói állami iskola növendékei	40 „
A mellinczi áll. isk. növendékei	12 „
A gánicsai állami iskola növendékei	14 „
A ráczkanizsai állami isk. növendékei	24 „
A királylakai állami iskola növendékei	16 „
A IV. hegykerületi állami iskola növendékei	20 „
A hodosáni állami iskola növendékei	20 „
A zrinylfali állami iskola növendékei	15 „
A turnischai róm. katolikus iskola növendékei	20 „
A csáktornyai gyakorló isk. növ.	20 „
Az orohoviczai állami isk. növ.	10 „
A podbrzezi állami isk. növ.	10 „
A molnári állami iskola növendékei	19 „
Összesen	600 K.

A II.) alattiból megjutalmaztattak:

Brauner Alajos csáktornyai állami isk. tanító	60 „
Fekete Géza gánicsai állami iskolai tanító	60 „
Márkus Sándorné molnári állami iskolai tanítónő	60 „
Némethy János turnischai róm. kath. iskolai tanító	60 „
Összesen:	240 K.

Vagyis ezen tizenhetedik megjutalmazás alkalmából kiosztott összesen nyolcszáznegyven korona.

Végül megemlítem, hogy a „Muraköz“ 1886. évi 43, 1888. évi 8, 1889. évi 7, 1890. évi 4 és 5, 1891. évi 7 és 8, 1892. évi 7, 1893. évi 7 és 40, 1895. évi 4, 1896. évi 7, 1897. évi 6, 1898. évi 7, 1899. évi 12 és 13, 1900. évi 20, 1901. évi 19, 1902. évi 19 számában, végül pedig jelen alkalomból közzétett elszámolásom értelmében, tehát összesen 17 alkalomból; társadalmi uton egybegyűlt adományokból kiosztott 1838 kor. 40 fillér, a z a z: tizennyolcezer háromszáz nyolcvanhárom korona és negyven fillér.

A vonatkozó okmányokat csatolva vagyok

Zalaegerszeg, 1903. október 13-án.

hazaifiai üdvözléssel

Dr. Ruzsicska Kálmán
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

— **Festetics Tassilo** gróf, val. belső titkos tanácsos, főpohárnokmester folyó hó 14-én a déli 1 órai gyorsvonattal Csáktornyára érkezett, öccse Festetics Jenő gróf látogatására s még ugyanaznap este elutazott.

— **Uj iparhatósági biztos Csáktornyán.** Mencesy Károly népiszkolai tanítót az iparhatósági biztosí teendőket végzése alól saját kérelmére a csáktornyai járás főszolgabírája fölmentette s helyette iparhatósági biztosnak Plichta Béla csáktornyavidéki körjegyzőt nevezte ki.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A belügyminiszter Puhr Mihály légrádi okleveles segédjegyzőt a légrádi anyakönyvi hivatalhoz helyettes anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— **A muraközi muzeum ügyében** irt felhívásunk élénk érdeklődést keltett mindazoknál, a kik kellő érzéssel bírnak egy ilyen intézmény iránt. Szükséges, hogy a nép között is elterjedjen az érdeklődés után a muzeum iránti érdeklődés, mert a nép a szántás közben talált tárgyakat rendszeren babonáságból ugyanott, a hol találta, el is ássa, az érczet, vasat pár krajczárért a falu kovácsának eladja, a ki azokat feldolgozza közönséges szerszámmal, vagy más etfélének. A muzeum iránt való érdeklődés igen szép példáját adta Langer Ernő bányavári birtokos, ki e hó 12-én két darab lándzsát, rabbilincset és egy török időbeli löpátköt küldött be, melyeket a bányavári birtokos a nép által elnevezett Taboriscse (táborhely, csatahely) dűlőjén találtak szántás közben. A kettős rabbilincset závarzata igen érdekes, a beküldött régiségek Zrinyi korabeliek s az adományozó nevének a feliratával fognak a muzeumban elhelyeztetni. E nyilvános helyen is igen köszönjük a közügy nevében Langer urnak szives érdeklődését s a küldeményt, melylyel gyarapítani sziveskedett muzeumunkat. Kérjük a t. közönséget, hogy Langer urn példáját mások is követni sziveskedjenek.

— **Felirat a képviselőházhoz** A Zalamegyei gazdasági Egyesület legutóbb tartott gyűlésén elfogadta a II. orsz. szülészeti és borászati Kongresszus elnökének azon javaslatát, hogy írjon föl az egyesület a képviselőházhoz, a pénzügyi, valamint a földmívelésügyi miniszterekhez, kérve, hogy a boritaladót legalább 5%-al szállítsák le, egyenlősítsék az egész országra nézve úgy, amint az Horvátországban van, a bortermelőket mentse föl az állam a házi szükségletnél elfogyasztott bor megadóztatása alól; az 1883. IV. t.-cz. azon rendelkezése, hogy az italadó s egyáltalán, a fogyasztási adók bérbeadhatók, töröltessenek, végül, hogy a boritaladó s kezelése lehetőleg a községre ruháztassék s a hol ez keresztül nem vihető, ott kezelje közvetlenül az állam.

— **Ertesítés.** A csáktornyai m. kir. adóhivatalnál a zalaegerszegi m. k. pénzügyigazgatóság 47552/I. 1903. sz. rendelete alapján 5 drb. teljesen jó karban levő iróasztal (3 álló, 2 ülő) fog f. évi november hó 2-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverés útján eladatni.

— **Eljegyzés.** Taussig Arthur az eszéki gözmalom könyvelője eljegyezte Fischer Szerén kisasszonyt Zággyrában.

— **Athelyezés.** Az igazságügyminiszter Apatics János csáktornyai járásbíróági teletkönyvi átalakító díjokat hasonló minőség-

ben az ó-becsei királyi járásbírószághoz helyezte át.

— **Halálozás.** Kozma Nándor végzett felsőkereskedelmiskolai tanuló Kozma Nándor ráczkanizsai vendégfő fia, hosszu szenvedés után a múlt héten 21 éves korában Ráczkanizsán meghalt. Béke hamvaira.

— **Trachomások a járásban.** A csáktornyai járásban a trachoma orvosok befejezték a trachoma vizsgálatokat. Előttünk a jelentés. A csáktornyai járásnak van 42826 lakosa s ezek között 441 trachomás. Bizony ez nem kis szám, ha figyelembe vesszük, hogy a járás lakossága meglehetősen szét-szóróttan lakik, s így az inficiálás a természetadta körülménynél fogva is nagy mértékben korlátozva van. Legtöbb trachomás beteg van, — nemcsak aránylag, de tényleg is, — Órségben, hol a trachomások száma 96. A járás 69 községe közül 50-ben van trachomás s csak 19 a mentes. A legjobb viszonyok e tekintetben Muraszterdahely és Királylak környékén vannak. Ha a járás trachomásainak számárányát az egész járás lakosságára %-okban adjuk meg, azt látjuk, hogy a lakosság 1.05%-a trachoma beteg, a mi ismét az előbb levont szomorú eredményt mutatja; tudni illik azt, hogy minden századik ember trachomás.

— **A csáktornyai magy. kir. állami tanítóképző ifjusági önképző-köre** f. hó 17-én Deák Ferencz 100-ik születésének évfordulóját a következő tárgysorozattal ünnepelte meg: 1. Hymnus, érekelte az ifjusági ékekkar. 2. Ünnepi beszéd Deák Ferenczről, tartotta Zrinyi Károly képzőintézeti tanár. 3. Deák Ferencz élete és működése, írta és felolvasta Krenn Ede IV. éves növendék. 4. A haza bölcsse, írta Minke Béla, szavalta Miskolczy Mihály III. éves növendék. 5. Szózat, éneklték a növendékek.

— **A zalamegyei kisgazdák** A Zalamegyei Gazdasági Egylet a napokban megalkotta a vármegyei hitelszövetkezetek szövetségét. A Készthelyen tartott alakuló ülésen az előkészítő bizottság elnökéül Pallavicini Ede indítványára Hertelendy Ferencz választott meg. A szövetség Zala minden falujában alakít hitelszövetkezetet, mert a föl hívás szerint csak így lehet az eladódott kisbirtokos osztályt megmenteni. A vármegyei szövetség megalakítása érdekében serény munka folyik.

— **Szőlőoltvány-eladás.** Szőlőtelepítőknek jó lélekkel ajánljuk Békefi Elek gazdasági szaktanító szőlő-oltvány telepet, Zala-Koppányban, hol teljesen megbízható, jó minőségben és fajliszta alanyon kaphatók f. évi őszi ültetésre minden jelesebb bor és csemege faju szőlő oltványok I. oszt. szokványminőségben ezrenként 190 koronáért. Válogatott másodrendű ezrenként 80 korona.

— **Utczai verekedés.** Szikora Ferencz és Bacsnai Teréz napszámosok folyó hó 14-én délután együtt pálinkáztak a Heinrich-fele boltban Csáktornyán s mikor 3 órakor az üzletből kijöttek, valami fölött úgy összeverekedtek, hogy mindkettő véresen hagyta el a csatát, mikor a közeli rendőröket a botrányos verekedés miatt bekísérte a szolgabírószághoz. Itt egymás ellen kölcsönös testi sértésért emeltek vádat.

Szerkesztői üzenet.

Várasd. A Csáktornyai Takarékpénztár részvényeit jelenleg körülbelül 420 kor. értékben adják, veszik.

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Józefa** urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i objznanne pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družveni, znastveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Objznanne se poleg pogodbe i f.l računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Csáktornya«, i t. d.

Medjimurski Muzeum.

Nam, koji vu sadašnjim neobraženim svetu živimo, dobro nam dène na srdce, ka da čitamo knjige od naših starih pradedov, čitamo njihove čine, takaj nam knjige opišeju, kakove su nošnje bili, kakovo oružje su imali vu više vrsti poslov, njihove navade i t. d. Jer znamo, da negda su ne bile takove puške kak ve, pljuge su negda ljudi drvene imali, na mesto kaputa su bundu nosili, vu sobah su ne imali slamnate stolce; sa jednom rečjom vu svem su sve drugač meli kak vezda. Čim dalje idemo nazad vu staro vreme, stem je veška razlika med nami i našimi pradediti. To je zato tak da ljudi pod jedno napredujeju. Za sto ljet bude se našim odvetkom čudno vidlo, kak mi živimo sada Jer za sto ljet, ako bude tak išlo, bude vnojo dalje ljudstvo vu znanosti i vu svem, kak smo sada mi

I naše Medjimurje je bogato vu svojoj prošlosti.

Stare knjige nam kažeju, da je već vu vremeno rimljanov znamenito mesto bilo Bilo je i takvo vreme, kada se je naše Medjimurje za »kraljičin vrt« zvalo. Tam je doba Zrinjiev! Vu nam je 48-smi rat za slobodu! Vu svakoj toj strani povesti Medjimurje si lepi del mor reći za svoje.

Kuliko i kuliko je familiah, koje takve dobe znamenitosti čuvaju za spomen. Negdi povestne negdi etnographične. Jedna sablja,

buzdovan, ili puška, ili negdašnja oprava, (bunda, prushik, pucalica), to su sve takve starosti, koje mi radi čuvamo, ili za spomenek, ili iz povestne znamenitosti. Ali kak se gud čuvaju pri familiah takve stvari, jedenkrat se ipak uništju. Tojest zgneju.

Po drugih orsagah se ljudi tak skrbiju za stalnost takvih stvari, da je sve skupa daju vu jedno mesto, gde je svigdar svaki more videti, a zginuti ipak nemreju. Za navek ostanaju i odvetkom kažeju prošlost i znamenitosti pradedov. Takova mesta, gde se takve starovine (penezi, oprava, oružje, knjige i t. d.) čuvaju za »Muzeum« zove-mo. Ali ne samo vu stranjkih orsagov su takovi Muzeumi, nego i vu našoj domovini njih ga takaj dosta. Vnojo i vnojo varagov se je trsilo, da starovine nezgineju, pak u Muzeume utemeljili.

I mi Medjimurci nemoremo odzadi ostati. To nam naša povest nedopusti, naša gizdost prana spomenku naših pradedov. I mi moramo kazati, da imamo povest. Ali do sada smo to težko kazali, do sada nismo imali Muzeuma, a onaj stranjski, koj bi bil rad našu prošlost videti, nije mogel iti k svakoj familii poseb gledat i otišel je sa tom čuvstvom, da Medjimurje nikakovu znamenitost nema. Sigurno da smo si mi to sami bili krivi.

Vnogih je to bila želja, da Medjimurje ima Muzeuma, da se i one znamenite starovine, koje su još med ljudmi, takaj ne

zgbuju nego za dojduce vrème pričuvaju. Stem bolje se sadá radujemo, kada čujemo glas, da temelj »Medjimurskog Muzeuma« je već položen! Gosp. Margitai József urednik naših novin je vu prošlim jednim broju povedal, da temelja (vnojo starovine, kaj je čez 30 ljetah skup nabral), položil Muzeum, samo vezda je i na nas red, da svaki, koj kakovu starovinu ima pričuva za Muzeum.

Tak dugo, dok nebude Medjimurski Muzeum svoje njega dlotično mesto dobil, tak dugo bude sa dopušenjem gosp. Školah ministra vu jednoj sobi čakovečke preparandje. Nadalje bude se jedno društvo složlo imenom — »Društvo Medjimurskog Muzeuma«.

Dakle budemo imali Muzeuma! Stranjski koj bude došel vu Medjimurje, nebude sa praznim srdcem otišel od nas! Tam vu Muzeumu bude naša prošlost, našu diku se videti mogla! Naš Muzeum bude takaj i vlekli stranjske k nam, takove, koji starovine hoćeju videti! Pak i mi Medjimurci! Jeli nam nebude lepo delo srdcu, da budemo našu prošlost, kajkakove starovine, znamenitosti vidli vu Muzeumu! Budemo se zmislili na naše prednje!

Jer ove starovine ako je vu Muzeum nedamo, su nam nikaj ne vredne i prije potlje se zgbuju, zgneju, ali vu Muzeumu ostanaju sačuvane za navek!

Stvari, koj hoće za Muzeum dati, more i vezda već to većiti. Sve kaj gdo da,

Z A B A V A.

Ah, ovi popovi!

Više krat čoviek dojde u priliku sa neprijatelji svečeničkimi u spomenek dojt. U tom spomenku, dakako, da se od strane takovog popoždera nečuje drugo, nego: ah, ovi popovi — nepotrebná svojta — pogibeljna rassa — strahoviti črnjaki — neznanice — neprijatelji znanostih i napredka i t. d.

Na ovo je moći jednu liepu pripoviest spisati, pak ču ju ja i pokušati pisati, a lko će me hoteti pobiti, kad ju pročita, on se neka onda javi, a ja mu stojim na razpolaganje.

Bil je jedan professor, koj je svoja predavanja u školi uvijek znal stanovitim dometki i primetbami začínjavati, a pošto je isti bil i popožder, t. j. takov, koj bi sve popove u zlici vode utopil, to je on onda uvijek u svoja predavanja znal uplesti, kak su popovi badava tu, dapače i na veću škodu, kak oni netrpe prosvietljenje i zna-

nost, samo da onda mogu u mutnom loviti i kak oni netrpe umjetnosti i napredak, samo da njim ide laglje za rukom vladati, sa svim tresi i t. d.

Jednog dana dojde knjemu jedan izmed njegovih dijakah, jedan od ponajboljih, koj je puno čital, puno se učil i nije ga bilo tak lahko zaplesti, pošto je u svem bil prilično versiran. Ov andá dijak ide k tomu professoru te ga nagovori riečmi: »Gospodin professor, ja bi njih liepo prosil za razjašnerje stanovitih stvari, koje mi se čine dvojbene od onda, odkad njihova predavanja slušam.«

»Drage volje moj prijatelj, samo mi recite, kaj vam se čini dvojbeno i kaj vam nije posve jasno?« — odgovori professor.

»Samo nekoliko pitanjah, gospodin professor!« — veli dijak —

»Tko nam je sačuval stare klassike? Kak oni nisu u onom barbarskom vremenu sriednjega vieka propali, koj je celi kulturni sviet poplavlil?«

»Fratri su je prepisali i u svojih klostrih sačuvali!« — veli professor.

»Kaj? — Fratri?« — zapita na dugo dijak.

»Je, fratri« — odgovori professor — »osobito benediktinci!«

»Ah, ovi popi!« — veli posmehece dijak — »Anda fratri su one stare kodexe prepisali i tako za nas sačuvali? To je sigurno dalog velikog truda, jeli? A mnogi su i od onog bibliotečkog praha zbeležali. — No je, jeli, to je još onda bilo, kada vladari niti nisu znali svoje ime podpisati. Čudnovata su to vri mena bila a još čudnovatiji fratri, kojim se nije vedjalo rieč po rieč iz Liviusa, Caesara, Cicerona, Virgilusa i t. d. prepisavati; a kak ti kodexi još tomu izgledaju! Prepisani su pazljivo i liepo kak da bi je zmalal, još ih je moći po mnogih klostrih, osobito benediktinskih, natiti: to su prava umjetnička djela. U klostru Melku na Dunavu, na zjelezničnoj prugi izmed Beča i Linca je čieja bibliotheka takovih pisanih i prekrasno uvezanih knjigah. Melk je jedan od najliepših benediktinskih klostriv. Ah, ovi popovi! — Je, kaj prosim gospodina professora! Poveda se, da bez popovah mi nebi niti Christofa Columbusa niti Vasco de Gama imali, jer vele, da je — nekakov fratar Mauro godine 1450. onu glasovitu mapu narisal, koja je u Co-

bude u novinah izkazano i zahvaljeno. Naši dragi čitatelji, koji za takve starovine znaju, naj se trsiju da je priskrbiju za Medjimurski Muzeum.

L. R. J

Kaj je novoga?

—*Prosimo naše poštuване predplatnike, naj nam u novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

Deak Ferencz.

Vu celoj domovini su včera oblužavali sto letni spomenek narodjenja Deak Ferencza. Osobito nas se dotiče ov den i ov spomenek, ar je Deak Ferencza naša slavna Zalavarmegjija dala orsagu. Zbog toga su včera i vu Zalaegerszeg i s velikimi svečanosti oblužavali 100 letni rodjen dan Deak Ferencza. I vu našoj okolici, vu Medjimurju su vu školah i takaj vu cirkvah se spomenuli od ovoga dneva. Deak Ferencz bil je on spameten muž, koj je naroda pomiril s kraljem 1867—ga leta i koj je vu svojem življenju vu svakoj minuti za dobrobitje domovine i naroda delal. A za to niti od domovine, niti od kralja nikakovu nagradu niti odlikovanje nije hotel prijeti. Naj živi spomenek Deak Ferencza navek med nami i trsimo se i mi za dobrobitje naše domovine magjarske svigdar sudelati! To je dužnost naša i vu tem nam peldu daje život Deak Ferencza.

Novo žandarstvo vu gornjem Medjimurju.

Tekućeg ljeta od prvoga novembra počemši žandarstvo zapovedništvo s jednim stražomeštrom i treh momakov stojeću žandarSKU strazu bude nastanilo vu Mikšavaru,

Kradljivosti.

Minuće, meseca 25. dana po noći od Vertarics Juraja čakovečkoga stanovnika, Mődiš Petra i Palfi Vendela više komadov oprave, 1—2 žepne vure iz lanci skupa nepoznati tolvajki vkrali jesu. Ravno tako mi-

lumbusu onda tu misel probudila, da na zapadu mora još zemlja biti?

»Je, istina je« — odgovori professor — »ali takovu mapu bi bil mogel i tko drugi narisati, a nebi bil moral baš pop biti.«

»Razumieva se samo po sebi« — veli dijak — »zakaj bi samo popovi morali jedino takove pametne misli imati? — A prosim ojih gospodina professora, i to sam negde čital, da je nieki papa, miesto onih za računati nespretnih rimskih brojnih cifrah, današnje prikladne arabske cifre vpe-lal?«

»Je istina« opet professor — »Papa Silvester II. ih je vpelal. Dakako da bi to bil i bez njega drugi učinili, ali papa se je svojom znanostju naprvo rival, pak se nije nitko podufal šnjim natiecati, jer onda su bila druga vriemena nego su danas.«

Opet dijak: »I to sam čital, da je danovate kradljivosti sledeća javiju. Lajos Viktor prošastni tjeden jednoga dana iz ostalemi drugim kupeljini gosti skupa se kupal bili. Nego samo deset minut ostal je vu kupeli. Ovo vreme čekali jesu prevzetni tolvajki, onda su vu kubinju vudrili i nadher-

nućeg meseca 27. daná proti zorju od Tukasai Imre felsőmihályfalviánskoga stanovnika I par konjsko remenje i od Malekovci Antunz kajkakovo flačno odnesli jesu.

Ženija fantljivost.

Iz Balassa—Gyarmata brzovajiju, da Szokocs Janoš cimermana pijana žena valovala je pred kotarskom sudu, da svoju lastožitu hižu zato je vužgala, da vu ujoj spavajuču njezin muž, koj nju je sharil tamo zgori. Kotar ki sud zadržal je ženu, koja osim toga strahovitost bila je glede varaša, ar se svakomu grozila da ga požge, ali vmori.

Ponoreni učitelj.

Vu Fogarásu ove dane Bucski zvaní navučitelj, koj vu srčnom krču bil boluval, vu nagloj ponorenosti sebe i 12 ljetošničku Margit zvanu svoju kćerku z gorećim petroleumom ja dolejal. Obodva su vmurli od žgećih ranah. Bučkajova žena, koja nesrećnikom pomoć hotela je pružiti, težke žgeće rane mora sad podnašati.

Kamenje metajuća strašila.

Vu Vihar vulici jedna služkinja, vu tom si je bila našla svoje ves lje, davu susedstvu stanujuće stanovnike vu str h našene. Redarstvo je ove dane v jutro ravno onda opazilo, kad je dekla iz susednoga dimnjaka drobno kamenje dolí bila metala. Hangl Roza je ime ovoj deklí. Nego metanje kamenja još onda nije prestalo, kad su nju redari već vu rukaj imali. Iz toga se vidi, da Hangl Roza ima svoje pajdašice, koje opetuju ovu bedastu šalju tak dugo, dok i nje neprimiju

Fertal milliunski zaručnički prikaz.

Iz Darmsthatha javiju, da carski par Andras grčkomu hercegu, kad bude iz Alice nerceicom svoje venčanje oblužaval, jeden milliun rubelov gotovih penéz i 250 jezer i od svakojačkoga dragocenjega blaga vu ime zaručnički prikaz dal bude.

Tolvajski zaljubljeni par.

Badava je prečila Reshny Janoša vdovica budaiska oštarišica svojoj kćerki devetnajst let staroj snažnoj Štefaniji, Merő

čega sve njegovo dragocenjeno blago posokor (perspektiv) i malozor (mikroskop) pop znašel, ali to pak sve ipak nevierujem? Ovi popovi bi si sve hoteli posvojiti! »To jest« — veli professor — »to je takaj istina, jer franciskanci pater Noger Racon je rečene strojeve znašel, ali to je bil moderniji, noviji frater, napredujak, a ne natražnjak i smušenjak. kavran, kak su navadno svi.«

»Ah ti nesretni Bacon« — nasmije se dijak — »a kada je živel?«

»On je godine 1292 umro.« — odgovori professor.

»Taj je zagod postal moderni« — opet dijak — »Ali ja bi ipak još nekaj prositi imal! Nije tomu dugo da sam u jednoj knjigi čital, čiji je prvi nauk bil, da se zemlja oko sunca a ne sunce oko zemlje gible, već sunce mirno stoji. To mozbit niti oni gospodin professor neznaju, tko je to prvi naučal!«

»To je bil Copernicus« — veli professor.

A dijak mu odgovori: »Nije gospodin professor. Polag onoga što sam nedavno, čital je kanonik Copernicus to doista učila

Janoš matroz je na tuliko bil zmešal pamet puce, da je ove dan: tam ostavila oštariju, svoju dragu majku i s Merum je skočila bila. Mladići ovi prošastni č trtek lista poslali jesu Reshnici, vu kojem pišēju njoj pokedob radi materinske prepreke jeden drugoga biti nemreju, izkončaju sebe. Reshnycza se na redarstvo požuri, nego prije nek bi svojega ormara bila zaklenula, prestrašeno spazi da jedno jezero šest stotin korun govih penezom noge izrasle jesu. Gabor Gejza nadkapitanski činovnik je pred nadkapitanstvom iztragu podigel i taki se bilo vezvalo, da mladićom čisto nikaj ne fal. Vu Beč su poskočili i tamo veselo trošiji oštarijaci peneze. Nego radosti njihovou na brzoma je konec bil načinjen Redarstvo je po telegramu prosilo bečko redarstvo, da nek primeju skakavce ni zato da nebi vkradjene peneze potrošili.

Krómenska zaljubljenost.

Veliki strah je nastal ove dane poslje podne vu Marokkó vulici pod 4. brojom ležećoj oštariji. Jeden bedasti zalubljeni špotarski detić po imenu Turčanji Béla hotel je zapraviti Garai Mariu kelnericu kajti nije hotela spoznati njegove zaljubljenosti. Turčanji ove dane posle podne dojde vu oštariju na prvo vzeze svojega revolvera i četiri krat strelí na pucu i dvakrat sam na sebe. Kasnije pako najmre na tuliko ostavila ga bila gjejernost, da je cilanje zgubil i zato nit na puci niti sam na sebi ni velikoga kvara načinil. Pucu dosegnuše su dve kugle na ramenu, detić pako na levjoj ruki dlana si je prestrelil. Na strelbeni glas družina je skup dobežala i prijela je bedastoga zaljubljenika. Pucu je oštariša familija vzela pod obrambu, detića pako odpelali jesu vu areštanski špital.

Pokradjeni nadherceg.

Od slepe p.eufanosti kradje došel je glas z Abbazije Pokradjenik je Lajos Viktor nadherceg, koj je ove dane bil spazil kod kupanja prilike vu kupelišnja kubinju, da njegovo ukupno dragocenjeno blago najmre dve zlate vure s zlatimi lanci, jedno zlato ručnu kariku, pečatoga prstana do sad nepoznati činitelji vkrali jesu. Od ove čud

tali skoro sto godinah prije njega je taj nauk postavil biskup Regensburški Regiomontanus, koj je umro godine 1476.

»Moguće!« — odvrti na kratko professor.

»Prosim gospodina professora! A zakaj se ona doba, kada je znanost, umietnost i literatura najviše u cvietu bila, zove »zlata doba Leona X?«

»Zakaj?« — odgovori professor — »zato, jer je Leo X bil osobiti podupiratelj i zaštitnik učenjakah, umietnikah i literatah onoga vriemena.«

»Kaj?« — krikne začudjeno dijak — »Leo papa, pak zajedno podupiratelj i zaštitnik znanosti i kulture? — Pop, pak zaštitnik umietnostih? To mora nekak drugač biti!«

»Čujete mladi gospodin« — veli professor — »meni se čini, da vi mene navijate, hoćete me smiešnim učiniti?«

»Ah. Bože oslobodi!« — odgovori dijak — »ja samo za to pitam, jer sam uviek u dvojbi, pak bi rad nekaj pozitivno nevaljanoga proti popovom saznati, što se najme njihovog natražnjačtva tiče, jer ja bi njim nad nekaj zaigral, javno da bi oni

vojili. Kvara trpeći nadherceg zato se žaluje za pokradjeno blago, kajti od onih većku stran od Jalžabetu kraljice, od Mikše cesara i od Žofije nadhercegece dobio je za spomenek. Kupelišča poglavarstvu odmah javili su kradljivost, na koje ono zatvorilo je celo kupelišče — i previzitiralo je sve kupelne gosti. Poljeg ovoga nedostojnoga činjenja ipak nisu mogli doći na trak činiteljom. Budapeštanskomu nadkapitanstvu po telegramu javili su kradljivost, koj sada po redari odredil je iskanje i zazvedavanje.

Plebanije tolvaji.

Iz prevzetnom zaufanostjum, kak pis-movnik javi iz larfami obskrbljenih nekuliko tolvajov porobilo je vörösmartiansku plebaniju. Kada su već kućiša i služkinju neškodljive načinili, vuderli su Sinaki Istvan plebanuša spavalnicu i tamo peneze zahtevali jesu. Na ovo prestrašeni plebanuš položi tolvajom 200 korun penez. Razboj-niki dobro znali jesu, da vu plebaniji ima više penez takaj, zato potrebuvali jesu i za više. Plebanuš njim izjavi da više penez nema pri hiži, nato tolvaji naprvo vzevemu svoje nože i žnjimi počneju plebanuša pi-kati, na kaj on njim za tim još 500 forin-tov položi. Poslje toga razbojniki vudrli jesu i vu gazdaričinu hižu takaj, koju su nati-bili presilili, da neka njim večerju pripravu. Gazdarica iz cvrtjem i mrzлом pečenkou na gostila je razbojniku, med kojimi jeden je i vu pivnicu takaj doli išel, odkud je svojim pajdašom vino takaj bil donešel. Razbojniki do zorje zabavljali se jesu vu plebaniji, a onda njih je nestalo. Žandari još do sada nisu njim moguć bili na trag doći.

Povratnost vu život.

Iz Lemberga javiju, da tamo vu jedne strani gostion — do sad ni čisto poznate zaljubljenosti drama seje dovršila. Po imenu Grozešak Ferencz zvani činovnik s Respillet zvanom pucom skupa sobu si jesu pogodili. Ove dane vu jutro puca iznikne iz gostionce Pokehdob sobu više vur dugo nisu odprli gostionce družina bo silnim načinom odprli bili jesu sobu. Činovnik tamo ležal je na postelji mrtav. Revolver na stol položen bili je, poljeg njega jedan list, vu kojem puca

takaj, i mladi človek takaj bili su nazves-tili, da ne zaufana zaljubljenost naterala je nje vu smrt i prosiju da tela njihova neke ne paraju. Puca zevsema je nekam iznik-nula. Iz toga da je revolver na stolu i mladi človek prestreljenimi prsami na postelji ležal, to sudiju, da je puca vmorila Grozešaka, zatim je pako izkočila.

Samo brzo.

Amerikanci negovoriuju vnuo, ako kaj želiju dokončati. Ovoj amerikanskoj brzavoći spomenka vredna pelda vučinjena bila je ove dane vu zaljubljenosti sveta. K jed-nomu bogatom newjorskou trgovcu došel je najmre jeden mladi človek:

— Moj gospodine očivestno i brzo zaključimo jeden s drugim. Ja ljubim vašu kćerku i želel bi nju sebi za tuvarušicu vzeti.

— Trgovca je ipak jedno malo izne-nadila ova brzavoća i kratko odlučenje. Jedno ili dve minute si je premišljaval bil, onda zatim na brzoma odgovoril je: «on takaj: —

— Idemo k mojoj čerki moj gospodine njeni posel je odgovoriti,

— Mladoga človeka predstavi pred čerkom, nego već medjutim jeden drugi mladi človek se takaj bil najavil. i rekel je trgovcu:

— Moj gospodine zvršimo brzo i na kratko jeden s drugim. ja takajše ljubim njihovu kćerku i već vzal sam si nju za svoju tuvarušicu takaj.

Skrovnost vu Budapeštu.

Minućež meseca zadnjega dana se pri-petilo, da izhodnoga kolodvora strani na jednom ležećem mestu težaki jednoga muž-karca njegovo mrtvo telo našli jesu. Muž-karca ovoga vrat bil je s nožom prerezan, nož pako tamo ležal je poljeg njega na zemlji. Da gdo i što bil je, ovo još dan danas nisu bili moguć zeznati jedino samo to, da taj isti muzkarec je k gospodskom redu spadal. Vu tom mnenju bili jesu, da nesrećni človek samoubojstvo načinił je, mrtvo njegovo telo vu pravdenoga stola špital odpelali jesu. Ove dane bilo je nači-njeno paranje, koje nekaj čudnovitoga je dokazalo. Doktori najprije za sumnjivost

držiju mrtvoga tela vratu na činjeno reza-nje, kajti po pravici takova sumlja je nas-tala da rezanje od stranske ruke moralo je izhadjati, i po takvim načinom nepoznani je krvoločnosti postal aldovam. Sumlju kod paranja su takaj i vu protokolu bili opo-menuli, da skoro nemoguće bilo bi to, da negdo svojom lastovitim rukom vu takvoj spodobu i takov gliboki zarez mogei bi nači-niti na svojem vratu, kak s kojim je nepoznat mužkarec svojemu življenju konec načinił. Mrtvo njegovo telo su pokopali. Vu škrljaku njegovem bila jednoga zalaegerseč-koga klobučara cedula i K. I. monogram. Za par danov kasnije po novinah zazvedilo se da je taj isti mrtvac jeden po imenu Kohn Ignacz zvani zalaegersečki mesar bil, koj 27. sept. iz doma otišel i kak je svojoj familiji rekel, da radi svojih trgovnih pos-lov preko Budapeštu vu Beč bude putoval. Buduć pako Kohn Ignacz svojom familijom vu najlepšoj slogi i vu miru je svoje življenje vodil i svojega imetka zevsema vunajboljšem stališu zadržaval, njegova familija za nemo-gućnost drži si to, da bi samoubojstvo nači-nil, Kohn Ignacz po takovim su krvoločni-ki vmorili. Redarstvo sad na novo bude počelo zazvedavati.

Zenski professor.

Sad prvič dogodilo se vu Talianskom orsagu ovo, da na jedno sveznanosti učiliš-ća stolicu devojka takaj bila je instuvala. Vu Meniriabi najmre na sveznanosti učiliš-ću naravo znaosti stolica još letos mora spunjena biti. Najsposobneša instuvalica je po imenu Monti Rina, koja je na pavian-skom sveznanosti učilišću diplomu dobila, kam je vu školu polazila bila. Monti Rina je još mlada gospodičina, 1873. godine se narodila i već 1892. godine doktoratuško znanost zvršila. — Talianski kultur minister je jednu skupštinu odredil, koja bude odlu-čila, da jedna zenska peršona na svezna-nosti učilišću more li professor biti?

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF.

vidli, da svet za njihove šake za vuhima znade. Ali u ničem se nemrem o nevala nosti i natražnjačtvu tih mračnjakah, tih gavranah osviedočiti. — Izbilja! Jeli istina, da je prvu bezplatnu pučku školu de la Salle odprl?»

»Je istina«. — odgovori professor — »francuz de la Salle!«

»Najme pop« — veli dijak — »i da se je za gluhozieme prv. zauzel španjolac Petro de Ponce a za njim de l' Epée?»

»I to je istina« — veli professor — »španjolac Pedro de Ponce naprije nju poslije de l' Epée!«

»Fratr de Ponce i abžš de l' Epée« pridoda dijak — »Em se zato neka nesređe gospodin professor, mi dvojica tomu nismo krivi, da popovi u poviesti nedadu mira. A to sam čital: ne samo, da je fratar Berthold Schwarz puškinog praha znašel, već e i fratar Guido d' Arrezzo škalu i temeljni nauk muzike znašel, a opet neki fratar u Tegernsee u Bavarskoj, da je znašel malarijo na staklo a jezuita Cavalieri godine 1477 polychromiu a opet jezuita Secchi da je znašel spectralanalysu (iz kojih tvari-h razna tietesa sastojte).

»Dosta, dosta!« — vikne professor — »

ja već vidim, da me hoćete navijati! Strela božja!«

»Je, je, izbilja!« — opet dijak — »prvoga groinovoda takaj nije Franklin postavil, nego praemonstrateur Prokop Divisch! To vam stoji i u konzervations-lexikonu od Kürschnera!«

»Neklafrajte mi dalje!« — opet professor, a dijak odmah zatim:

»Kladrati — govoriti — Najveći umietnik jezikaš sadanjeg doba je bil kardinal Mezzofanti, koj je skoro sve jezike govoril!« —

»No sad pak mi je dosta toga« — veli professor — »gledajte, da se izpred mene zgubite!«

»Na koju stran?« — opet dijak — »to bi mi samo dijakom Flavio Givia znal povedati, koj je godine 1300 kompasa znatno popravil!«

»Vam su se moždani vužgali!« — krikne professor, — a dijak odmah:

»Kaj? Ako se je gde kaj vužgalo, onda je spricalka potrebna, a nju su bieli fratri, cistercići, prvi uveli, pariški pak kapucini su bili dapače pariški vatrogasci!«

»Mozbit bum letel u vis? Izbilja! Zrakoplova je još 60 godinah Prije Montgol-

fiera fratar Berthold Gusmac znašel, koj je već godine 1720 u njem se pred celiem portugalskim dvorom u vis — dignul. — Molim njih gospodina professora, zakaj si brišu očale? i to je popovsko iznašanje! Očale je u trinajstom stuletju dominikanac Alexander Spina znašel! — Aha gledaju na uru? I uru je pop znašel, nieki Cassiodorus, koj je godine 505 umro a onda ju je Gerbert, pollanji papa Silvester II, o kojem sam prije već spomenul, popravil. Prvu astronomičku uru je načinił abas Richard Wallinfort godine 1316. — No sada pak idem! Vec plinske (gas) svetiljke gore. Oni gospodin professor valjda ni: acznadu, da su plinsku svetlost jezuiti znašli, ta »natio luciduga« te su ju prvi krat u Stonyorstu prvo plinsko družtvo. — Sbogom gospodin professor! — Kaj i kotača imadu? Tu stvar je znašel pop Panton, koj se je već godine 1845 na bicyklu vozil. — Lahku noć! Prosim za odprošćenje! — Kaj je prav, prav je, kaj je istina, istina je i ostane istina. Ućem ljudi, kak su oni gospodiu professor moraju uvijek samo istinu govoriti. — Još jedan krat: Sluga pokoran! Lahku noć!

Professor nije ništ odgovoril.

Em. Kollay.

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 34 év óta megbízható bedorzosó és alkalmazhatók keszvényei, csuszai és megbalsézniél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt — bevásárláskor óvatossá legyenek és csakis eredeti üvegeket dobozokkána „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cizoggyezssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**
Richter F. Ad. és tarsa, csak az a kir. udvari szállítóok **Rudolstadt.**

550 3—40

Magyar Remekírók.

A magyar irodalom főművei.
Megjelenik, félévenkinti 5 kötetes sorozatokban, összesen 55 kötetben ára 220 korona.

Megrendelhető:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

Könyvkereskedésben

Csáktornyan.

Hirdetmény.

Alulírt takarékpénztár a vele egyesült önszegélyző szövetkezeten kívül — saját hatáskörében is életbe lépteti a **heti betéti** — illetve heti betétek alapján folyósítandó

előleg-kölcsön üzletágot

a jelenlegi pénzvizonyokhoz alkalmazott előnyös kamattételek mellett.

Az ezen üzletágra vonatkozó részletes szabályzat az intézetnél betekinthező.

Ezen heti betét üzletág első csoportja

f. é. november 4-én

léptetetik életbe.

**Csáktornyai Takarékpénztár
r. t. igazgatósága.**

560 1—3

Alkalmi vétel!

Bámulatos olcsó!

1 méter (120 centiméter széles) Loden

1 korona

1 egész ruhára való 5 koronáért kapható

HEssel áruházában

Csáktornyan.

955 23—

Gabona árak. -- Cienna žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	14.40 —
Zab	Zob	10.80 —
Rozs	Hrż	10.50 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	10.00 —
» » ó	» stara	12.00 —
Árpa	Ječmen	10.70 —
Fehér bab uj	Grah beli	15.30 —
Sárga » »	» žuti	16.00 —
Vegyes » »	» změšan	13.10 —
Lenmag	Len	17.00 —
Bükköny	Grahorka	10.00 —

Hirdetések
felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

Egy csésze jó tea kedvelője mindig csak

INDRA TEÁT

kér, mely Kína, India és Ceylon legfinomabb teáinak keveréke. Valódi csakis eredeti csomagolásban.

Főraktár:

Mráz Testvérek

fűszer-, fa- és szénkereskedése

Csáktornya. 527 8—30

Művészi kivitelű képes levelezőlapok

nagy választékban kaphatók

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyv- és papirkereskedésében

Csáktornyan.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy f. é. október hó 8-án helyben az iskola-utcza Szocsics-féle házban (volt Zrinyi Viktor-féle helyiség) egy korszerűleg berendezett, dúsan felszerelt raktáru

fűszer-, rövid- és norinbergi áru üzletet nyitottam.

E szakmában 14 év alatt (melyből 7 évet helyben Heinrich Miksa czégnél töltöttem) szerzett szakismeretem, továbbá a kellő tőke és előnyös bevásárlási összeköttetésem azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy igen tisztelt vevőimet teljes meglegedésükre szolgálhatom ki.

Szives pártfogásukat kérve maradok teljes tisztelettel

Weisz Sándor.

549 3—3

Első kézből; a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban

Első magyar hangszergyár

villamos erőre berendezve.

STOWASSER J.

és kir. udvari hangszergyáros, hangszerszállító

a Rákóczi javított Tárogató egyedüli feltalálója
Budapest, II. Lánchid-utca 5.

Ajánlja a saját gyárában készült összes réz-, fa-, fuvó- és vonós-hangszereket. Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvalák, klarinetok, trombiták és czimballmok.

Tárogató ára 30 frittól (60 kor.) felebb, iskola hozzá ingyen.

Zenekarok teljes felszerelése első árban, előnyös fizetési feltételek mellett.

Harmonikák elpusztíthatatlan erős hangokkal.

Javítások speciális kivitelben gyorsan s szakszertlen eszközölhetnek, vonós hangszerek a legújabb találmányu hangfokozó gerendával, melyért garantiát vállalok

ÁRJEGYZÉK minden hangszerről külön-külön kérendő, mely bérmentve

megküldetik

529 6—19

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN (Triest mellett) ajánlja befőldi

GYOGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerészegyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/1 palack 5 korona 1/2 palack 2.60

Kapható: CSÁKTORNYAN.

TODOR R.-utóda fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) a fent említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi minisztérium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Wien IX. Spitalgasse 31. ...

910. 29—52

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi minisztérium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Wien IX. Spitalgasse 31. ...

I. Árverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Hajós Ferencz végrehajthatónak, Spiczár Katalin nagykoru hajadon végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelm következtében a kielégítési árverés 47 kor. 40 f. tőke, 17 K. 60 f. per. 14 K. 60 f. végrehajtás kérelmi, 16 kor. jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett, a végr. törv. 144 és 146 §-a értelmében elrendeltetvén, a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbírószék területén lévő a drávavásárhelyi 303 tkv. 1084 hrsz. 351 négyzetöl területű szántóföld 128 kor. a 914 tkv. 1283 hrsz. 644 négyzetöl területű rét 278 kor. kikiáltási árban a végrh. törv. 156 §-a alapján egészben az 1922 tkv. 1543/b hrsz. 957 négyzetöl területű rét egészben 328 kor. kikiáltási árban és 912 tkv. 5514 hrsz. 1 hold 854 négyzetöl területből végrehajtást szenvedett illető $\frac{1}{4}$ r. 204 kor. kikiáltási árban

1903. évi október hó 19-ik napján d. e. 10 órákor

Drávavásárhelyi községhezánál dr. Hajós Ferencz ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen eladatni fog azon megjegyzéssel, hogy a drávavásárhelyi 912 tkv. C. 3. sorsz. Gyukesz Ivánné javára bekebelezett szolgálmi jog ezen árveréssel nem érintetik.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10 %-át bánatpénz fejében letenni és pedig 12 K. 80 f. 27 K. 80 f. 32 K. 80 f. 20 K. 40 f.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt, minden egyes részlet után az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a csáktornyai kir. bíróság telekkönyvi osztályánál és a drávavásárhelyi község előjáróságánál megtekinthetők.

Csáktornya, 1903. aug. 11. 557

3579 tk. 1903.

I. Árverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Neumann Albert végrehajthatónak, Sopár Jánosné szül. Borovits Mária, jelenleg fogházban Vigauuban — elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a kielégítési árverés 110 K. 59 f. tőke, — annak 1903. évi május hó 15-től járó 5 % kamatai 63 K. 10 f. összesített előbi, 12 K. jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett a v. h. törv. 144 és 146 §-ai értelmében elrendeltetvén, a nagykanizsai kir. törvsz. és a csáktornyai kir. bíróság területén lévő Zalaújvári 158 tk. 87/b/1 hrsz. 84 □ öf. területű b. s. 37. népsz. házzal 884 kor. kikiáltási árban azzal, hogy ezen ingatlan C. I. sorsz. Sopár János zalaújvári lakos javára bekebelezett szolgálmi jog ezen árveréssel nem érintetik, — továbbá a zala-

újvári 689 tkben felv. legelő illetmény az utóbbi a v. h. törv. 156 §-a alapján egészben 150 kor. kikiáltási árban

1903. évi november hó 6. napján délelőtt 10 órákor

a zalaújvári községhezánál dr. Hidvégi Miksa ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10 %-át készpénzben, vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni és pedig 88 korona 40 fillér illetve 15 korona.

Csáktornya, 1903. augusztus 28. 559

Ím akönyvek

Vászon-, csont-, bőr- vagy bársony bekötésben nagy választékban és jutányos áron kaphatók

Fischel Fülöp (Stranz Sándor)

Könyvkereskedésében

Csáktornyan.

Kiváló szerencse Töröknél! Felülmulhatlanul

kedvez főuradéknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereményűl többet fizetünk nagybecsűlt vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000 „ főnyereményt a 74366 „ „
a 90.000 „ „ a 10978 „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeremény!

Ajánljuk emellegva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt — A most következő nagy kir. szabadalmozott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy h. talms. öss. o. el.

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000. 1 nyeremény 400.000.

1 a 200.000. 2 a 100.000. 1 a 90.000. 2 a

80.000. 1 a 70.000. 2 a 60.000. 1 a 50.000.

1 a 40.000. 5 a 30.000. 3 a 25.000. 8 a 20.000.

8 a 15.000. 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az 1. osztály sorsjegyek tisztes ára:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy fit — 75 vagy K. $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy fit. 150 vagy K. 3

$\frac{1}{2}$ „ „ 3 — „ 6 — „ 6 — „ 12

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

1903. évi október hó 26-ig

bizalommal hozzáuk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}

bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete

Főuradánk osztálysorsjáték-üzlete: 552 2—6

Központ: Teréz-körút 46 a I. fiók: Váci-körút 4 a.

II. fiók: Múzeum-körút II/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54 a.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. osztályú nagy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összegtel

korona összegben

utánvételre kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (elővezetekben)

A nem létszó forlendo.

Pontos cím: